

Datum

2024-07-19

Adress

205 80 Malmö

Diarienummer

FSN-2024-2193

Yttrande

Till

Kommunstyrelsen

Remiss angående Remiss Socialdepartementet - En mer effektiv tillsyn över socialtjänsten (SOU 2024:25) STK-2024-862

Funktionsstödsnämnden lämnar följande yttrande:

Yttrande

Funktionsstödsnämnden vill framhålla att det är bra att se över tillsynsmöjligheterna för Inspektionen för vård och omsorg (IVO). Nämnden ställer sig positiv till förslagen generellt då de säkerställer individens rättigheter och bidrar till kvalitet i socialtjänstens verksamheter samt främjar arbetet mot välfärdsbrottslighet. Det är också positivt att barnrättsperspektivet förstärks genom utredningens förslag.

Nämnden vill påtala att efterlevandet av nuvarande lagstiftning beträffande både individens rättigheter och arbetsmiljön inte får åsidosättas.

Nämnden vill även påtala vikten av att staten i framtiden säkerställer att en tillsynsmyndighet för LSS-verksamheter måste ha rätt förutsättningar att utöva tillsyn av verksamheter, i enlighet med lagstiftningens ursprungliga intentioner.

Nämnden lämnar synpunkter på delar i remissen i yttrandet.

9.2 Särskild avgift vid ej verkställda beslut

Nämnden ställer sig tveksam till förslaget att höja avgiften. En hög avgift kan vara kännbar men samtidigt är många kommuners kärnverksamhet underfinansierad. Oavsett avgiftens storlek så är det frågan om en höjning är det som ger effekt på verkställigheten i kommunerna. Utredningen visar att mycket få brister hittas i rapporteringen av ej verkställda beslut, varför det går att anta att kommunernas motivation inte är att undvika avgifter. Grundproblematiken till ej verkställda beslut beror sannolikt på andra faktorer då kommunen inte råder helt själv över förutsättningar som nybyggnation och rekrytering till vissa funktioner, som kontaktpersoner. Nämnden vill också framhålla vikten av hur verksamheten arbetar

med att få beslut verkställda genom att motivera brukare att ta emot en insats som exempelvis daglig verksamhet eller ett boende.

Utredningen resonerar även kring insatser utan behovsprövning, då särskild avgift inte kan tillämpas. Nämnden är positiv till ej behovsprövade insatser då de är en del i att arbeta förebyggande med tidiga insatser. Samtidigt får dessa inte påverka individens rätt att få en insats och verkställighet. IVO behöver kunna utöva tillsyn över verkställigheten även när det gäller ej behovsprövade insatser.

Dokumentationsskyldighet är därför en viktig del för att säkerställa dessa insatser och för att kunna följa upp dem. Nämnden vill lyfta vikten av att kommunerna kan få stöd i hanteringen av ej behovsprövade insatser framåt för att säkerställa en rättssäker hantering av dessa.

9.3 Kommunernas rapportering av ej verkställda beslut

Utredningens bedömning är att dagens regler för rapportering av ej verkställda beslut var tredje månad bör kvarstå. I linje med förslagen i Framtidens socialtjänsts slutbetänkande menar funktionsstödsnämnden att vinsten i att rapportera ej verkställda beslut var sjätte månad överväger då rapporteringsskyldigheten tar mycket tid i anspråk. Nämnden ser att rapportering var 6:e månad kan leda till minskad administration och ge mer tid till uppföljning, vilket är positivt. Nämnden ser inte riskerna som utredningen lyfter gentemot den enskilde med en ändrad rapporteringsfrekvens. Verktällighet sker utifrån brukarens rätt att få sin insats och skäliga tidsspann för olika insatser. Verktällighet ska alltid ske så skyndsamt det är möjligt oberoende av rapporteringsfrekvensen.

9.4 Sanktionsavgift på ett par områden och 9.4.3 Motsvarande sanktionsavgift även i LSS

Nämnden ställer sig positiv till en sanktionsavgift på 100 tkr vid överträdelse då en verksamhet har brutit mot villkor som föreskrivs i dess tillstånd eller när huvudmannen har underlåtit att kontrollera Polismyndighetens misstanke- och belastningsregister före anställning i enlighet med lag om registerkontroll av personal vid vissa boenden som tar emot barn.

9.5 Utökad anmälningsskyldighet för kommuner

Nämnden anser att förslag om utökad anmälningsskyldighet bidrar till att registret hålls uppdaterat och korrekt, vilket ger IVO förutsättningar för tillsyn med god kvalitet. E-tjänsten underlättar administrationen, dock vill nämnden påpeka att det är av vikt att tjänsten fortsätter att utvecklas för att ytterligare underlätta och medföra tidsbesparing för kommunerna. Detta kan ske genom att, inom ramarna för gällande lagstiftning, skapa API:er och andra lösningar som möjliggör fortsatt digitalisering. (API:er är digitala gränssnitt som hjälper system att kommunicera med varandra).

Nämnden ser också positivt på att anmälningsplikten vid allvarliga brister utökas från att ha gällt personlig assistans till att gälla hela LSS, något som också främjar barnrättsperspektivet.

9.11 Granska kommuners avtalsuppföljning genom tillsyn och ge vägledning om avtalens innehåll

I dagsläget bistår Sveriges kommuner och regioner samt Upphandlingsmyndigheten med generellt stöd av olika slag gällande upphandling och avtal. Nämnden anser att det är positivt om stödet utvecklas för att bidra till upphandling av god kvalitet.

Nämnden instämmer i förslaget att IVO:s uppdrag inte ska omfatta granskning av kommunernas avtal och att Upphandlingsenheten får i uppdrag att uppdatera och utveckla framtaget stöd för vård- och omsorgssektorn.

9.12 Utreda hur statlig kvalitetsgranskning skulle kunna införas som ny verksamhetsgren

Förslaget att IVO och Socialstyrelsen får ett gemensamt uppdrag att belysa förutsättningarna för att införa kvalitetsgranskning inom socialtjänsten och hälso- och sjukvården ligger väl i linje med nämndens arbete med kvalitetsgranskning. Det är välkommet med granskning som ger stöd, lärande och kvalitetsutveckling. Förslaget är i linje med förslagen i ny socialtjänstlag kring en förebyggande och kunskapsbaserad socialtjänst.

Ordförande

Roko Kursar

Ansvarig utredare

Helen Ekeröth

Reservationer

Josefin Anselmsson (M), Peter Eliasson (M) och Lise-Lott Douhane (M) reserverar sig mot beslutet. (se Bilaga 1)

Madeleine Håkansson (V) och Carin Gustafsson (V) reserverar sig mot beslutet. (se Bilaga 2)